

Förskolläraryrprogrammet

Förskolepedagogik:
Verksamhetsförlagd utbildning, 7,5hp

Studiehandledning

Kurskod 970G38

HT 2020

Innehåll

Kursens mål och innehåll.....	4
Mål.....	4
Provkoder	4
Under VFU	5
Zoomsamtal.....	6
Inför trepartssamtalet	6
Under trepartssamtalet.....	7
VFU-uppgifter	7
B) Delta i övergångar	8
Förberedelser för trepartssamtal	8
Bedömningsgrunder:.....	10
Väl Godkänd	10
Godkänd	11
Underkänd	11
Om-examinationer:	11
Bedömningsunderlag.....	11
Provkoder	11
VFU-reflektionsunderlag kring övergångar på förskolan	15

Välkommen till kursen!

Innehållet i denna studiehandledning har utarbetats i samarbete mellan kursansvarig, VFU-råd och de kursmentorer som ingår i kursen. Innehållet i denna studiehandledning har även ändrats och utvecklats i och med 2018 och 2019 års kursvärdering. Utöver detta har denna studiehandledning framförallt ändras utifrån folkhälsomyndighetens och LIU:s rekommendationer. Förutom information om olika kursmoment och litteratur omfattar studiehandledningen även information om examinationer och kursens bedömningsgrunder.

Studiehandledningen är därför ett levande dokument, som efterhand med lärare och studenters hjälp, ständigt kan förbättras.

Lycka till med VFU-perioden!

Kursansvarig och kursmentorer

Magnus. Jansson, Britt Westanmo & Marielle Heidling

VFU-lärare som medverkar i kursen är:

Magnus Jansson 01136 36 42	Kursansvarig och examinator	magnus.jansson@liu.se
Britt Westanmo	Kursmentor	britt.westanmo@liu.se
Marielle Heidling	Kursmentor	marielle.heidling@liu.se
Anders Albinsson		anders.albinsson@liu.se

Karin Bevemyr		karin.bevemyr@liu.se
Helene Svensson		helene.svensson@liu.se
	Programansvarig	
Johanna Frejd		johanna.frejd@liu.se

Kursens mål och innehåll

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan
- anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet
- samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan
- ta ett helhetsansvar för att, i enlighet med gällande styrdokument, didaktiska teorier och modeller, genomföra undervisning i förskolan och knyta den till utveckling, lärande och fostran i förskolans verksamhet
- planera, genomföra, dokumentera och analysera en aktivitet i förskolan utifrån ett didaktiskt perspektiv

Innehåll

Förskolepedagogik som kunskapsområde utgör utgångspunkten för kursens alla delar. Innebörden av att vara en förebild för hur barn behandlas i kursen. Med styrdokument, lärande och omsorg samt barns olika behov och villkor i fokus granskas förskolebarns vardag. I kursen analyseras aktiviteter där samverkan med vårdnadshavare och samarbete i arbetslag har betydelse. Förmåga att ta helhetsansvar tränas genom att de studerande planerar och genomför samt utvärderar olika delar av verksamheten.

Provkoder

GSLF	Grundläggande sociala lärarförmågor	4 Hp U-G
SRE1	Skriftlig redovisning	1,5 Hp U-VG

GDLF	Grundläggande didaktiska lärarförmågor	2 HP U-VG
------	--	-----------

På kursen ges betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd.

Den studerande som erhåller betyget Godkänd eller Väl godkänd på kursens olika examinerande moment har därmed blivit klar med kursen. Det är inte möjligt för studerande som fått betyget G att skriva och göra om examinationerna för att kunna få VG. **För VG som kursbetyg krävs att båda provkoderna GDLF och SRE1 är bedömda som VG.**

Kursen ges under veckorna v 45–49 vilket gör att kursen 970G16 har uppehåll under denna tid.

V42-44 970G16	V45-49 VFU 970G38	V50-V03 970G16
---------------	-------------------	----------------

Obligatorisk litteratur i kursen:

- Skolverket (2018) *Förskolans Läroplan*, Lpfö 18 och för de som gör sin VFU i förskoleklass så används Skolverket (2019) Lgr 11.
- Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2019*. Stockholm: Skolverket.
- Lindström, G. & Pennlert, L. K. (2009). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo Förlag.
- Sheridan, S. & Williams, P. (2018) *Undervisning i förskolan En kunskapsöversikt*. Stockholm: Skolverket. (Kan laddas ned på Skolverkets hemsida www.skolverket.se).

Under VFU

Under kursen används precis som i andra kurser en Lisam-sida för att lägga ut information från Kursansvarig och Kursmentorer. Det är viktigt att ni ofta går in på Lisam-sidan så att ni kan ta del av eventuella förändringar och ny information.

Ta i god tid kontakt med din handledare så att ni tillsammans kan planera för de fem VFU-veckorna på ett bra sätt. Det första du och din handledare ska göra när ni träffas är att skriva en "Överenskommelse" där ni går igenom olika saker som du som student behöver känna till eller som din handledare behöver känna till om dig. Målsättningen är att du ska få god inblick i verksamheten. Som stöd i denna genomgång finns både utvecklingsguide och VFU-guide för studenter. Se länkar nedan:

<https://liu.se/dfsmedia/dd35e243dfb7406993c1815aaf88a675/39624-source>

<https://www.student.liu.se/program/student/vfu/dokument-for-handledare/utvecklingsguider/1.756418/Professions-ochutvecklingsguidefrskolaVFUpdf.pdf>

Under dessa veckor behöver du planera och resonera med din handledare om hur du ska fördela/täcka det lärande som hen ska kunna ge ett tydligt omdöme. Resonera även kring hur du ska arbeta för att din handledare ska kunna göra ett rimligt omdöme. Det är dessutom bra om ni redan de första veckorna planerar in för ditt kommande helhetsansvar, vilket du skall ha under en sammanhängande period av minst 5 dagar under den sista delen av VFU perioden. Du ska i så stor utsträckning som möjligt ta ansvar för alla uppgifter som din handledare brukar ha. Även om din handledare överlämnar ansvaret till dig behöver du se till att hen är med i så stor utsträckning som möjligt för att kunna göra en rättvis bedömning. Under tiden med helhetsansvar ska du utgå ifrån den ordinarie verksamheten och planera, genomföra, leda och utvärdera samt utveckla det innehåll som är aktuell just då.

Profession- och utvecklingsguiden samt Utvecklingsplanen är tänkt att vara ett stöd för att nå målen och kan användas som grund för samtal med handledaren samt egna reflektioner. Det är viktigt att under hela kursen dokumentera sitt lärande med hjälp av utvecklingsguiden.

Zoomsamtal

I tidigare VFU-kurser i termin fem har hälften av studenterna fått besök, medan den andra halvan fått göra Zoom-samtal med undervisande VFU-lärare. I och med Covid19 kommer ni som studenter Ht 2020 endast få göra Zoomsamtal i denna kurs. Zoomsamtalen kommer att fördela mellan 6 VFU-lärare. Du kommer via kursdokument på Lisam att tilldelas en VFU-lärare som har Zoomsamtal med dig och din handledare. (Se listan kursdokumenten på LISAM). Zoom-samtalet består av ett **trepårtssamtal** på 45 min.

Genomförande av Zoom-samtal:

Du som student ansvarar för att det finns tillgång till en dator/läsplatta så att du och din handledare kan nå en tilldelade Zoomlänk. Genom att klicka på Zoomlänken kan du genomföra samtalet. Under VFU-perioden bör du därför stämma av med din handledare om vilka möjligheter det finns att använda en dator eller läsplatta på förskolan. Har förskolan en dator att koppla upp sig på kan detta med fördel användas för att genomföra samtalet, i annat fall är det din uppgift som student att ordna med detta under VFU-perioden.

Du som student kommer att kunna boka en tid för Zoomsamtal hos din VFU-lärare (Se anmälningslänk på Lisam). Det är dock viktigt att du först stämmer av tiden med din handledare så att den passar handledare och förskolans verksamhet.

Inför trepartssamtalet

Syftet med tre-partsamtalet är att ge stöd i omdömet för handledare och examinator i det nya tregradiga betygssystemet samt tydliggöra för dig som student, utsikterna att uppnå de förväntade kriterierna för VFU-kursen. Genom att diskutera styrkor och utvecklingsområden

samt ge förslag på insatser för att komma vidare ges stöd för dig i din utveckling. Du behöver därför förbereda dig inför samtalet på följande sätt

1. Studenten genomför uppgift 1 (se under VFU-uppgift övergångar).
2. Studenten reflekterar kring observationen och deltagandet i övergångsaktiviteterna och utifrån reflektionsunderlaget (Se Bilaga 1). Reflektionsdokumentet läggs in på Lisam senast 24 timmar efter trepartssamtalet.
3. Studenten gör dessutom en självskattning av sina didaktiska och sociala lärarförmågor enligt samtliga kursmål. Även handledaren gör en skattning av studentens lärarförmågor och tar med till samtalet.

Under trepartssamtalet

VFU-läraren leder samtalet och samtalstiden är som längst 45 minuter.

1. Studenten genomför en kort presentationsrunda.
2. Studenten beskriver den observerade och den genomförda övergången. Studenten har med sig sitt VFU-reflektionsunderlag.
3. Därefter ställer VFU-läraren ett antal frågor kring övergången på förskolan.
4. Handledare och VFU-lärare bidrar med sina synpunkter och reflektioner.
5. En diskussion kring var studenten befinner sig nu och hur studenten kan utvecklas vidare.

VFU-läraren leder avslutningsvis en sammanfattande diskussion kring det som framkommit under trepartssamtalet och dokumenterar samtalet.

VFU-uppgifter

Uppgift 1: Övergångar

Denna uppgift ger stöd till följande kursmål:

- självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan
- anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolpedagogiska fältet
- samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan

I denna uppgift skall Du fokusera på övergångsaktiviteter på förskolan.

- 1) Övergångsaktiviteter kan vi identifiera som tex övergångar mellan aktiviteter, lämna /hämta i hallen och övergången mellan fri aktivitet och organiserad aktivitet. Detta som ett samverkansperspektiv med andra (samverkan som en del i uppdraget, ex: vårdnadshavare eller andra aktörer).

I denna uppgift skall Du student dels **observera** övergången till lunchen också dels **delta** i en övergångsaktivitet i hallen när barnen går ut på gården. OBS! observera skillnaden.

A) Under observationen till övergången till lunchen

Du skall fokusera på följande under observationen

- 1) vad som händer mellan aktörerna/samverkan?
- 2) vad är det för lärande som pågår?
- 3) vad är det för omsorgssituation som uppstår (omsorg, mellan barn-barn, barn-vuxen)?
- 4) vad händer under övergången?
- 5) vad handlar kommunikationen (verbal-icke verbal) om?
- 6) Hur kan situationen utvecklas?

Du som student skall dokumentera din observation genom att anteckna rikligt (under och efter observationen). Ta med en liten anteckningsbok och penna till observationstillfällena. Du som student skall skriva upp alla fem frågorna i din anteckningsbok så att du kan lätt skriva upp vad du ser/vad du observerar! Under observationen kommer du att anteckna snabbt kring ovanstående frågor (1–5). Efter observationerna skall du som student fylla på och skriva ned dina intryck så att du kan få fram en så fullständig beskrivning av situationen som möjligt.

B) Delta i övergångar

Du som student skall också delta i en övergångsaktivitet när barnen går ut på gården. Här är uppgiften att Du deltar i övergången tillsammans med barnen. Du gör de göromål som situationen kräver (hjälper barnen i hallen, samtalar med olika aktörer* etc etc). När du är i själva situationen skall du fundera över följande:

- 1) vad som händer mellan aktörerna/samverkan just nu i denna stund?
- 2) vad är det för lärande som pågår just nu i denna stund?
- 3) vad är det för omsorgssituation som uppstår (omsorg, mellan barn-barn, barn-vuxen) just nu i denna stund?
- 4) vad händer under övergången just nu i denna stund?
- 5) vad handlar kommunikationen (verbal-icke verbal) om just nu i denna stund?
- 6) Hur kan situationen utvecklas?

Efter den genomförda övergången- Skriv snabbt ner dina tankar och reflektioner om denna övergång. **Som aktörer menas alla de människor som på olika sätt blir del av eller interagerar med varandra i anslutning till barnets vardag, d.v.s. andra barn och vuxna.*

Förberedelser för trepartssamtal

Som ett led i ditt pedagogiska ledarskap skall du också kunna reflektera över situationer/moment i förskolans verksamhet. Du skall bearbeta dina observationer från övergången till lunchen och

dina intryck från deltagandet i övergången när barnen går ut genom att **reflektera** över dessa övergångar utifrån ett professionsperspektiv. Du skall använda dokumentet ”**VFU reflektionsunderlag kring övergångar på förskolan**” (Se Bilaga 1) för att dokumentera dina reflektioner kring övergångar. Knyt an dina reflektioner till Lpfö/Lgr11 (förskoleklass). Du skall ta med detta dokument till Zoom-mötet.

Uppgift 2: Undervisning i förskolan SRE1-Skriftlig redovisning loggbok

1,5Hp U/VG

Examinator: Magnus Jansson IBL/LEN

Lärandemål:

- planera, genomföra, dokumentera och analysera en aktivitet i förskolan utifrån ett didaktiskt perspektiv

Undervisning i förskolan:

I skollagen definieras undervisning som ”sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtade och utvecklande av kunskaper och värden” Skollagen (2010:800). Undervisnings-begreppet ska därför ges en vid tolkning i förskolan där omsorg, utveckling och lärande ingår och bildar en helhet i undervisningen. Att förskolan omfattas av begreppet undervisning förändrar inte förskolans uppdrag.

En viktig del i studentens VFU-tid handlar därför om att reflektera över sin egen utveckling. I denna uppgift ska du dokumentera dina egna reflektioner i en loggbok. Det du har reflekterat över tar sin början i att du tillsammans med handledare skriver individuella mål för din VFU. Alltså vad du själv ser som dina styrkor och vad du också tänker att du behöver utveckla. Under VFU: n ska denna loggbok stämmas av vid 4 olika tillfällen tillsammans med din handledare.

- Genomgång av dina individuella mål
- Avstämning efter Zoomsamtalet
- Avstämning efter helhetsansvaret
- Avstämning inför skrivande av omdömesformuläret.

För att åstadkomma denna reflektion ska du i uppgiften fokusera på din process under hela VFU: n. Du ska i loggboken skriftligt dokumentera din egen utvecklingsprocess. Här ska Du ta stöd av handledare och även välja ut en eller några undervisningssituationer som du genomfört från vilka du skall göra en didaktisk analys av. Som stöd för analysen ska litteratur samt styrdokument användas.

1). **Beskriv** den planerade undervisningen, den undervisningssituation som du själv har planerat och genomfört under din VFU. Avsikten med denna beskrivning i loggboken är att reflektera över aktiviteten (undervisning) efter genomförd aktiviteten.

- Vilket var uppdraget enligt styrdokument! Hur tolkar jag det?
- Vilket var det preciserade syftet med undervisningen?
- Vad har din undervisning handlat om?

2) Denna del fokuserar på din analys. Din analys skall även fokusera på följande frågor:

- Hur fick jag reda på barnens förkunskaper, förutsättningar och behov?
- Vilket inflytande hade barnen över innehållet i aktiviteten (undervisningen)?
- Vilka undervisningsmetoder har använts och varför? Hur fungerade metoden som användes?
- Hur visade sig barnens motivation och lust att lära?
- Hur fungerade jag i arbetet som ledare?
- Vad behöver jag utveckla?

Arbetet skall omfatta cirka 5-6 sidor, 1,5 radavstånd, Times 12. Texten lämnas in på Lisam senast fredagen den 4/12 kl. 17.00 Ange namn, arbetsgrupp och provkod på varje sida av arbetet.

Obligatorisk litteratur:

- Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket. för de som gör sin VFU i förskoleklass så används Skolverket (2019)
- Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket.
- Lindström, G. & Pennlert, L-A. (2009). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo Förlag.
- Sheridan, S. & Williams, P. (2018) *Undervisning i förskolan En kunskapsöversikt*. Stockholm: Skolverket. (Kan laddas ned på Skolverkets hemsida).

Bedömningsgrunder:

Här nedan följer bedömningsgrunder för uppgiften:

Väl Godkänd

För att den studerande skall erhålla betyget godkänd på uppgiften/texten ska följande vara uppfyllt:

- Arbetet innehåller två delarna och omfattar minst 5 A4 sidor.
- Omfattar en lägre reflektion och djupare analys kring eget ledarskap och didaktiska frågor.

- Den didaktiska analysen innehåller ett kritiskt förhållningssätt och reflektioner med ett självständigt stöd i litteraturen.
- Den didaktiska analysen visar på fördjupade resonemang kring undervisningsmomentens olika delar i förhållande till didaktiska teorier.

Godkänd

För att den studerande skall erhålla betyget godkänd på uppgiften/texten ska följande vara uppfyllt:

- Arbetet innehåller två delarna och omfattar minst 5 A4 sidor.
- Omfattar en längre reflektion kring eget ledarskap.
- Den didaktiska analysen innehåller ett reflekterat förhållningssätt med stöd i litteraturen.

Underkänd

- Studenten har ej planerat, genomfört och dokumenterat kring aktivitet och ledarskap i förskolan.
- Den didaktiska analysen innehåller ej ett reflekterat förhållningssätt.

Att inte uppfylla kriterierna för G innebär att man blir underkänd. OBS! Olika typer av fusk, t.ex. plagiat, leder också till betyget Underkänd.

Om-examinationer:

den 26 februari och den 16 april 2020. Den skriftliga uppgiften lämnas in på Lisam. Examination av tillämpade sociala och didaktiska förmågor begränsas till tre (3) tillfällen.

Bedömningsunderlag

Observera att det är först efter att du gjort alla dina fem veckor av VFU som din handledare ska fylla i och skicka in bedömningsunderlaget till den adress som finns angiven längst ner i dokumentet. OBS, kontrollera att din handledare anger kurskoden 970G38 på kuvertet.

Be gärna om en kopia på omdömesformuläret, eftersom originalet arkiveras på LiU och ej delas ut. Som hjälp för att uppnå alla kriterier behöver du arbeta med din utvecklingsguide.

Följande examinationer hör till denna VFU-kurs:

Kursen examineras genom uppvisande av grundläggande sociala och didaktiska lärarförmågor samt genom skriftlig redovisning, (se även s 3)

Provkoder

GDLF - Grundläggande didaktiska lärarförmågor, 4 hp UV

Kursmål: Didaktiska lärarförmågor (Provkod:GDLF)	Kriterium Godkänd	Kriterium Väl godkänd	Underkänd
<i>Självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan</i>	<i>Studenten konkretiserar självständigt styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan. Studenten motiverar på ett acceptabelt sätt sina val.</i>	<i>Studenten konkretiserar på ett nyanserat och självständigt sätt styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan. Studenten motiverar på ett välgrundat sätt sina val.</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i> ·
<i>Anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet</i>	<i>Studenten anpassar sitt ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet på ett fungerande sätt.</i>	<i>Studenten anpassar sitt ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet på ett flexibelt och initiativrikt sätt</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>

<i>Ta ett helhetsansvar för att, i enlighet med gällande styrdokument, didaktiska teorier och modeller, genomföra undervisning i förskolan och knyta den till utveckling, lärande och fostran i förskolans verksamhet</i>	<i>Studenten tar ett helhetsansvar och genomför undervisning i förskolan. Studenten knyter an på ett fungerande och reflekterande sätt till förskolans undervisning.</i>	<i>Studenten tar helhetsansvar och genomför på ett nyanserat och välgrundat sätt undervisningen i förskolan. Studenten knyter på ett välmotiverat, reflekterande och</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>
--	---	--	---

<i>Kursmål provkod SRE11</i> <i>Planera, genomföra, dokumentera och analysera en aktivitet i förskolan utifrån ett didaktiskt perspektiv</i>			
--	--	--	--

<i>Planera, genomföra, dokumentera och analysera en aktivitet i förskolan utifrån ett didaktiskt perspektiv</i>	<i>Studenten har planerat, genomfört och dokumenterat en aktivitet i förskolan. Den didaktiska analysen innehåller ett kritiskt förhållningssätt och reflektioner</i>	<i>Studenten har noggrant planerat, väl genomfört och omsorgsfullt dokumenterat en aktivitet i förskolan. Den didaktiska analysen visar på fördjupade resonemang kring undervisningsmomentet i olika delar i förhållande till didaktiska teorier</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>
kursmål: Sociala lärarförmågor Provkod: GSLF	Kriterium Godkänd	Underkänd	

Att kunna samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan	<i>Studenten visar förmåga att ta initiativ och agerar på ett ansvarsfullt sätt i samverkan med olika aktörer inom och utanför förskolan</i>	<i>Studenten uppvisar Godkänd-nivå</i>	<i>ej</i>
---	--	--	-----------

Lycka till!

Magnus Jansson, kursansvarig och examinator magnus.jansson@liu.se

BILAGA 1.

VFU-reflektionsunderlag kring övergångar på förskolan

Anteckna dina reflektioner och ta med dokumentet till trepartssamtalet (Besök/Zoom)!

Områden	Reflektioner
---------	--------------

1) Samverkan/aktörs perspektiv	
2) lärandeperspektiv	

3) Omsorgsperspektiv	
4) Läroplansperspektiv	

5) Hur skulle du utveckla villkoren för den valda situationen